

Решения на задачите от кандидат-студентския изпит по математика, проведен на 17.04.2010, в ЮЗУ "Н. Рилски" – Благоевград.

Задача 1. Да се реши неравенството

$$\log_{\frac{1}{\sqrt{5}}}(6^{x+1} - 36^x) \geq -2.$$

Решение. Тъй като $6^{x+1} - 36^x = 6 \cdot 6^x - (6^x)^2$, можем да положим $6^x = u > 0$ и да намерим решенията на неравенството

$$\log_{\frac{1}{\sqrt{5}}}(6u - u^2) \geq -2$$

и след това да се върнем към полагането.

ДМ за u определяме от неравенството $6u - u^2 > 0$, защото логаритмичната функция е дефинирана само за положителни стойности на аргумента. Корените на уравнението $6u - u^2 = 0$ са числата 0 и 6, от което следва, че неравенството е изпълнено за $u \in (0, 6)$. Следователно ДМ за u е $u \in (0, 6)$.

$$\text{Тъй като } -2 = \log_{\frac{1}{\sqrt{5}}}\left(\frac{1}{\sqrt{5}}\right)^{-2} = \log_{\frac{1}{\sqrt{5}}} 5, \text{ то като вземем предвид, че}$$

логаритмичната функция е намаляваща при основа по-малка от 1, получаваме неравенството

$$6u - u^2 \leq 5.$$

Корените на уравнението $-u^2 + 6u - 5 = 0$ са числата 1 и 5, и следователно решенията на неравенството са $u \in (-\infty, 1] \cup [5, +\infty)$. Като използваме и ДМ $u \in (0, 6)$ следва, че решенията на задачата относно u са $u \in (0, 1] \cup [5, 6)$.

Сега се връщаме към полагането $u = 6^x$. Когато $u \in (0, 1]$, т.е. $0 < 6^x \leq 1 = 6^0$ следва, че $x \in (-\infty, 0]$, а от $u \in [5, 6)$, т.е. $5 \leq 6^x < 6$ следва, че $x \in [\log_6 5, 1)$.

Решенията на неравенството са $x \in (-\infty, 0] \cup [\log_6 5, 1)$

Задача 2. Да се реши системата уравнения

$$\begin{cases} x + y - xy = 1 \\ x^2 + y^2 - xy = 3. \end{cases}$$

Решение. От първото уравнение, което представяме във вида $x + y = xy + 1$, след повдигане на двете страни в квадрат получаваме $x^2 + y^2 = (xy)^2 + 1$. Тогава второто уравнение приема вида $(xy)^2 + 1 - xy = 3$, т.е. $(xy)^2 - xy - 2 = 0$. Това квадратно уравнение за xy има корени 2 и -1.

1) Нека $xy = 2$. Тогава първото уравнение на системата става $x + y = 3$ и правим системата

$$\begin{cases} x + y = 3 \\ xy = 2. \end{cases}$$

Решенията на тази система са (2,1) и (1,2).

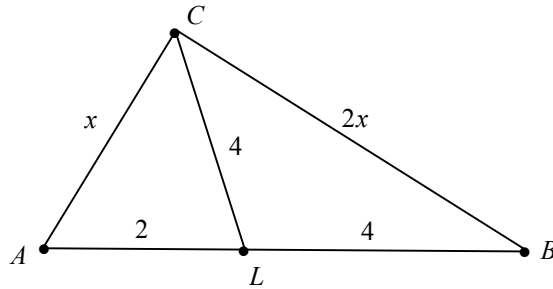
2) Нека $xy = -1$. Тогава първото уравнение на системата става $x + y = 0$ и правим системата

$$\begin{cases} x + y = 0 \\ xy = -1. \end{cases}$$

Решенията на тази система са $(1, -1)$ и $(-1, 1)$.

Всички решения на системата са $(2, 1)$, $(1, 2)$, $(1, -1)$ и $(-1, 1)$.

Задача 3. В $\triangle ABC$ отсечката CL е ъглополовяща. На колко градуса е равен $\angle ACB$, ако $AL = 2 \text{ cm}$, $BL = 4 \text{ cm}$ и $CL = 4 \text{ cm}$?

Фиг. 1

Решение. Тъй като CL е ъглополовяща на $\triangle ABC$ (Фиг. 1), то $\frac{AC}{BC} = \frac{AL}{BL} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$

и можем да означим $AC = x$ и $BC = 2x$. От формулата $CL^2 = CA \cdot CB - AL \cdot BL$, т.е.

$$16 = 2x^2 - 8, \text{ намираме, че } x = 2\sqrt{3}, \text{ откъдето } AC = 2\sqrt{3} \text{ и } BC = 4\sqrt{3}.$$

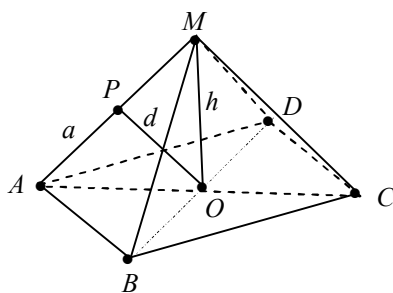
Ъгълът ACB можем да намерим от косинусовата теорема за $\triangle ABC$, т.е.

$$\cos \angle C = \frac{AC^2 + BC^2 - AB^2}{2 \cdot AC \cdot BC} = \frac{12 + 48 - 36}{2 \cdot 2\sqrt{3} \cdot 4\sqrt{3}} = \frac{1}{2}, \text{ откъдето } \angle C = 60^\circ \text{ или от формулата}$$

$$CL = \frac{2 \cdot CA \cdot CB \cdot \cos \frac{\gamma}{2}}{CA + CB}, \text{ т.е. } 16 = \frac{48 \cos \frac{\gamma}{2}}{6\sqrt{3}}, \text{ откъдето } \cos \frac{\gamma}{2} = \frac{\sqrt{3}}{2} \text{ и следователно } \frac{\gamma}{2} = 30^\circ \text{ и}$$

$$\gamma = 60^\circ.$$

Задача 4. Всички ръбове на четириъгълна пирамида са равни. Да се намери обемът на пирамидата, ако разстоянието от центъра на основата до околен ръб е d .

Фиг. 2

Решение. Нека пирамидата е означена $ABCDM$ с основа $ABCD$, на която центърът е O (Фиг. 2) и $OP \perp MA$, където $P \in MA$ и $OP = d$. Да означим още дължината на ръба с a и $MO = h$. Тъй като основата е вписан четириъгълник, защото околните ръбове са равни, с равни страни, то тя е квадрат.

В квадрата $ABCD$ имаме $AO = \frac{a\sqrt{2}}{2} = \frac{a}{\sqrt{2}}$. Удвоеното лице на $\triangle AOM$ изразяваме по

два начина, а именно $AM \cdot OP = AO \cdot MO$ и получаваме $a \cdot d = \frac{a}{\sqrt{2}} h$. След съкращаване на a

получаваме, че $h = \sqrt{2}d$. От Питагоровата теорема за същия триъгълник

$AO^2 + OM^2 = AM^2$, т.е. $\frac{a^2}{2} + h^2 = a^2$, като използваме, че $h^2 = 2d^2$, получаваме, че

$a^2 = 4d^2$. Тъй като $S_{ABCD} = a^2$, то $V = \frac{1}{3}a^2h = \frac{4\sqrt{2}}{3}d^3$.